

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 21/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 5/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa annetaan täydentävät säännökset tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen (EU) 2019/1111, jäljempänä *neuvoston asetetus*, soveltamisesta Suomessa.

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

2 §

Määritelmä

Tässä laissa *ratkaisulla* tarkoitetaan neuvoston asetuksen 2 artiklassa tarkoitettua päätöstä, virallista asiakirjaa tai rekisteröityä sopimusta, joka on annettu tai tehty toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

3 §

Toimivallan siirtoa koskevan asian käsittely

Neuvoston asetuksen 12 ja 13 artiklassa tarkoitetun toimivallan siirtoa koskevan asian käsittelyssä sovelletaan mainitun asetuksen lisäksi toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (435/2009) 4—7 §:ää pyynnön hyväksymisestä, pyynnön esittämisestä, osapuolten kuulemisesta ja muutoksenhausta.

4 §

Käännökset

Jos Suomessa vedotaan toisessa jäsenvaltiossa annettuun ratkaisuun, käännös neuvoston asetuksen 29, 36, 47, 49 ja 66 artiklassa tarkoitettujen todistusten vapaiden tekstikenttien sisällöstä voidaan toimittaa suomen tai ruotsin kielen asemesta englannin kielellä, jollei mainitun asetuksen 55 artiklan 2 kohdasta muuta johdu.

Neuvoston asetuksessa tarkoitettujen käännösten hankkimisesta vastaa hakija.

5 §

Täytäntöönpanomenettely

Toisessa jäsenvaltiossa annettu täytäntöönpanokelpoinen ratkaisu pannaan Suomessa täytäntöön samassa menettelyssä kuin vastaavassa asiassa Suomessa annettu ratkaisu.

Toisessa jäsenvaltiossa annettu ratkaisu luvattomasti poisviedyn tai palauttamatta jätetyn lapsen palauttamisesta pannaan kuitenkin täytäntöön noudattaen, mitä lapsen huoltoa ja tapaamis-oikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetussa laissa (619/1996) säädetään lapsen huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanosta.

6 §

Tiedoksianto

Jos käräjäoikeudelta haetaan toisessa jäsenvaltiossa annetun ratkaisun täytäntöönpanoa, neuvoston asetuksen 55 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut asiakirjat on annettava tiedoksi henkilölle,

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, noudattaen oikeudenkäymiskaaren 11 luvun säännöksiä haasteen tiedoksiannosta.

Haettaessa täytäntöönpanoa suoraan ulosottomieheltä 1 momentissa tarkoitettusta tiedoksian-
nosta huolehtii ulosottomies noudattaen ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 40 §:ää todisteellisesta tiedoksiannosta.

7 §

Kieltäytymisperusteiden tutkiminen

Jollei 8 §:stä muuta johdu, hakemus, jossa vaaditaan, että ratkaisun tunnustamisesta on neuvoston asetuksen 38, 39, 50 tai 68 artiklan nojalla kieltäydyttävä, tai sen vahvistamista, että perusteita kieltäytyä ratkaisun tunnustamisesta ei ole, tutkitaan oikeudenkäymiskaaren 10 luvun 11 §:ssä tarkoitettussa käräjäoikeudessa. Jos hakemus koskee ainoastaan vanhempainvastuusta tehtyä ratkaisua tai ratkaisua, jonka mukaan lapsi on palautettava toiseen jäsenvaltioon, hakemus tutkitaan oikeudenkäymiskaaren 10 luvun 13 §:ssä tarkoitettussa käräjäoikeudessa.

Jos 1 momentissa tarkoitettussa asiassa ei ole muutoin toimivaltaista tuomioistuinta, toimivaltainen tuomioistuin on Helsingin käräjäoikeus.

Jollei neuvoston asetuksesta muuta johdu, asian käsittelyssä noudatetaan, mitä hakemusasioden käsittelystä säädetään oikeudenkäymiskaaren 8 luvussa.

8 §

Kieltäytymisperusteiden tutkiminen täytäntöönpanon yhteydessä

Jos lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta, lapsen palauttamisesta taikka oikeudenkäyntikuluista tehdyn ratkaisun täytäntöönpanoa koskeva asia on vireillä tuomioistuimessa ja henkilö, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, hakemuksella tai muutoin vaatii, että ratkaisun tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta on neuvoston asetuksen 39, 50, 56 artiklan 6 kohdan taikka 68 artiklan 2 tai 3 kohdan nojalla kieltäydyttävä, tuomioistuin tutkii vaatimuksen täytäntöönpanoasian yhteydessä. Jos ratkaisun täytäntöönpanoa on tuomioistuimen asemesta haettu ulosottomieheltä, vaatimus kieltäytymisestä tehdään ulosottomiehelle. Ulosottomiehen on tällöin siirrettävä täytäntöönpanoasia ja kieltäytymistä koskeva vaatimus oikeudenkäymiskaaren 10 luvun 14 §:ssä tarkoitettun käräjäoikeuden ratkaistavaksi ja ilmoitettava siirrosta asiaan osallisille.

Hakemus siitä, että muun kuin 1 momentissa tarkoitettun ratkaisun tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta on kieltäydyttävä, tutkitaan käräjäoikeudessa noudattaen 7 §:ää.

9 §

Täytäntöönpanomenettelyn keskeyttäminen

Neuvoston asetuksen 56 artiklassa tarkoitettusta täytäntöönpanomenettelyn keskeyttämisestä päättää se tuomioistuin tai muu viranomainen, joka käsittelee täytäntöönpanoasiaa.

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

10 §

Todistuksen antaminen

Neuvoston asetuksen 36 artiklassa tarkoitetun todistuksen antaa pyynnöstä se tuomioistuin tai viranomainen, joka on antanut päätöksen tai vahvistanut sopimuksen.

Neuvoston asetuksen 49 artiklassa tarkoitetun todistuksen siitä, ettei päätös tai sopimus enää ole täytäntöönpanokelpoinen tai että sen täytäntöönpanokelpoisuutta on rajoitettu, antaa hakemuksesta se tuomioistuin tai muu viranomainen, joka on keskeyttänyt tai kieltänyt täytäntöönpanon tai jonka antaman ratkaisun johdosta aiempi päätös ei ole enää täytäntöönpanokelpoinen tai sen täytäntöönpanokelpoisuutta on rajoitettu.

11 §

Todistuksessa olevan virheen korjaaminen

Ratkaisun antaneen tuomioistuimen tai muun viranomaisen on hakemuksesta tai omasta aloitteestaan korjattava neuvoston asetuksen nojalla antamassaan todistuksessa oleva kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin rinnastettava selvä virhe noudattaen soveltuvin osin tuomiossa tai päätöksessä olevan virheen korjaamista koskevia säännöksiä.

12 §

Etuoikeutetusta päätöksestä annetun todistuksen peruuttaminen

Jos neuvoston asetuksen 47 artiklassa tarkoitettu todistus on annettu virheellisin perustein mainitussa artiklassa vahvistetut vaatimukset huomioon ottaen, todistuksen antaneen tuomioistuimen tai muun viranomaisen on hakemuksesta tai omasta aloitteestaan peruutettava todistus. Asiaan osalliselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Todistuksen peruuttamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta noudattaen muutoksenhakua asianomaisen tuomioistuimen tai viranomaisen päätökseen koskevia säännöksiä.

Peruutus on merkittävä alkuperäiseen todistukseen, jos se on mahdollista. Jos asiassa on haettu muutosta, peruutuksesta on ilmoitettava muutoksenhakutuomioistuimelle.

13 §

Todistus oikeusavun edellytysten täyttymisestä

Neuvoston asetuksen 74 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun todistuksen siitä, että osapuoli Suomen lain mukaan täyttää edellytykset saada oikeusapua, antaa valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetussa laissa (477/2016) tarkoitettu oikeusaputoimisto.

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

14 §

Keskusviranomainen

Neuvoston asetuksen 76 artiklassa tarkoitettu keskusviranomainen on Suomessa oikeusministeriö.

Poliisin ja muun viranomaisen tulee antaa oikeusministeriölle pyynnöstä virka-apua lapsen olinpaikan ja olosuhteiden selvittämiseksi sekä muutoin keskusviranomaiselle neuvoston asetuksessa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

15 §

Lapsen sijoittamista koskeva asia

Jos oikeusministeriölle toimitetaan neuvoston asetuksen 82 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pyyntö, joka koskee lapsen sijoittamista Suomeen, oikeusministeriön on siirrettävä pyyntö sille hyvinvointialueelle, jonka alueelle lapsen sijoittamista suunnitellaan, tai, jos sijoituspaikkaa ei ole pyynnössä yksilöity, sille hyvinvointialueelle, joka lastensuojelulain (417/2007) 17 §:n mukaan päättää lapsen sijoittamisen järjestämisestä.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaalla Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 15 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2023.

Lain 15 §:ää sovelletaan jo 1 päivästä elokuuta 2022 siten, että hyvinvointialueen asemesta pyyntö siirretään sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitettulle kunnan määräämälle toimielimelle siinä kunnassa, jonka alueelle lapsen sijoittamista suunnitellaan, tai, jos sijoituspaikkaa ei ole pyynnössä yksilöity, siinä kunnassa, joka lastensuojelulain 17 §:n mukaan päättää lastensuojelun järjestämisestä.

Laki

lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) 29 a §, 34 §:n 3 momentti, 41 §:n 1 momentti, 42 a §, 43 §:n 4 momentti, 44 §, 45 §:n 1 momentti ja 46 §:n 1 momentti,

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

sellaisina kuin ne ovat, 29 a § laissa 436/2009, 34 §:n 3 momentti, 42 a § ja 45 §:n 1 momentti laissa 1155/2004, 41 §:n 1 momentti laissa 190/2019 sekä 43 §:n 4 momentti, 44 § ja 46 §:n 1 momentti laissa 662/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 6 b, 35 a, 35 b ja 46 a § seuraavasti:

6 b §

Toimenpiteet lapsen huollon järjestämiseksi eräissä tilanteissa

Kun hyvinvointialue on saanut tiedon siitä, että lapsi on huoltajan kuoleman johdosta jäänyt vaille huoltajaa, hyvinvointialueen on neuvoteltava asiasta lapselle läheisten henkilöiden kanssa ja tarvittaessa tehtävä tuomioistuimelle hakemus huoltajan ja edunvalvojan määräämisestä lapselle.

Kun lapsi muusta kuin 1 momentissa mainitusta syystä on pysyvästi muiden kuin huoltajiensa tai huoltajansa hoidettavana, hyvinvointialueen tulee ryhtyä toimenpiteisiin lapsen huollon järjestämiseksi sopimuksella tai tuomioistuimen päätöksellä, jos tätä on lapsen edun kannalta pidettävä aiheellisenä.

Lapsen kiireellisestä sijoituksesta säädetään lastensuojelulaissa (417/2007).

29 a §

Säännösten toissijaisuus

Mitä 19—21 ja 23—29 §:ssä säädetään, sovelletaan ainoastaan, jollei tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annetusta neuvoston asetuksesta (EY) N:o 2201/2003, jäljempänä *vuoden 2003 Bryssel IIa -asetus* tai tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetusta neuvoston asetuksesta (EU) 2019/1111, jäljempänä *vuoden 2019 Bryssel IIa -asetus*, taikka Suomea sitovasta valtiosopimuksesta muuta johdu. Siitä kumpaa asetusta sovelletaan, säädetään vuoden 2019 Bryssel IIa -asetuksen 100 artiklassa.

34 §

Palauttamismääräyksen antamisesta kieltäytymisen perusteet

Jos lapsen asuinpaikka välittömästi ennen luvaton pois viemistä tai palauttamatta jättämistä oli muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa kuin Tanskassa, lapsen palauttamista koskevan hakemuksen hylkäämiseen 1 momentin 2 kohdan nojalla sovelletaan lisäksi vuoden 2019 Bryssel IIa -asetuksen 27 artiklan 3 kohtaa.

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

35 a §

Keskusviranomaisen apuun oikeutetut

Se, joka on Suomessa tai muussa Euroopan neuvoston sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa saanut lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskevan päätöksen tai 26 §:ssä tarkoitetun päätöksen, voi pyytää oikeusministeriön toimenpiteitä päätöksen tunnustamiseksi tai täytäntöön panemiseksi toisessa sopimusvaltiossa.

Henkilö, laitos tai muu toimielin, jonka lapsen huoltoa koskevia oikeuksia on loukattu viemällä lapsi luvattomasti pois tai jättämällä hänet luvattomasti palauttamatta, voi pyytää oikeusministeriön toimenpiteitä lapsen määräämiseksi palautettavaksi Haagin sopimuksen nojalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun pyynnön voi tehdä myös Euroopan neuvoston sopimuksen tai Haagin sopimuksen osapuolena olevan valtion keskusviranomainen.

35 b §

Oikeusministeriön kielteinen päätös

Oikeusministeriö voi kieltäytyä antamasta Euroopan neuvoston sopimuksessa ja Haagin sopimuksessa tarkoitettua apua, jos on selvää, että avun antamiselle ei mainittujen sopimusten mukaan ole edellytyksiä.

Kieltäytymisestä ja sen perusteista on heti ilmoitettava hakijalle tai, jos hakemus on tehty vieraan valtion keskusviranomaisen välityksellä, tälle keskusviranomaiselle.

41 §

Oikeusapu ja lapsen palauttamisesta aiheutuvat kustannukset

Seuraavissa asioissa hakijalle on pyynnöstä myönnettävä oikeusapu korvauksetta, vaikka oikeusapua ei muutoin voitaisi myöntää:

- 1) lapsen palauttaminen;
 - 2) lapsen palauttamisesta Suomessa annetun määräyksen täytäntöönpano;
 - 3) Euroopan neuvoston sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa annetun lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskevan päätöksen tunnustaminen ja täytäntöönpano.
-

42 a §

Lain suhde vuoden 2003 Bryssel IIa -asetukseen ja vuoden 2019 Bryssel IIa -asetukseen

Mitä 36—41 §:ssä säädetään, ei sovelleta sellaiseen vieraassa valtiossa annetun päätöksen tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevaan asiaan, johon sovelletaan vuoden 2003 Bryssel IIa -asetusta tai vuoden 2019 Bryssel IIa -asetusta.

Jos lapsen asuinpaikka välittömästi ennen luvattonta poisviemistä tai palauttamatta jättämistä oli muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa kuin Tanskassa, menettelyyn lapsen palauttamista

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

koskevassa asiassa sovelletaan tämän luvun säännösten lisäksi vuoden 2019 Bryssel IIa -asetuksen 23—29 artiklaa.

43 §

Lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Mitä 3 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vieraassa valtiossa annetun päätöksen täytäntöönpanoa koskevaan asiaan sovelletaan vuoden 2003 Bryssel IIa -asetusta tai vuoden 2019 Bryssel IIa -asetusta.

44 §

Päätöksen lähettäminen täytäntöönpantavaksi

Kun tuomioistuin on määrännyt lapsen palautettavaksi 30 §:n nojalla, sen on lähetettävä päätös toimivaltaiselle ulosottomiehelle ja kehoitettava tätä kiireellisesti huolehtimaan täytäntöönpanosta siten kuin 46 §:ssä säädetään.

Kun tuomioistuin on vahvistanut, että vieraassa valtiossa annettu päätös on pantavissa täytäntöön Suomessa, sen on hakijan pyynnöstä lähetettävä päätös ja täytäntöönpanoa koskeva hakemus toimivaltaiselle käräjäoikeudelle, jos päätös voidaan 43 §:n 3 momentin nojalla panna täytäntöön. Käräjäoikeuden on huolehdittava kiireellisesti täytäntöönpanosta siten kuin 45 §:ssä säädetään.

Vuoden 2003 Bryssel IIa -asetuksen nojalla täytäntöönpanokelpoiseksi julistetun tuomion lähettämisestä täytäntöönpanoa varten säädetään erikseen.

45 §

Vieraassa valtiossa annetun päätöksen täytäntöönpano

Suomessa täytäntöönpanokelpoiseksi vahvistettu vieraassa valtiossa annettu lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskeva päätös pannaan täytäntöön noudattaen lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettua lakia. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä sen jälkeen, kun lapsi on täyttänyt 16 vuotta. Vuoden 2003 Bryssel IIa -asetuksen tai vuoden 2019 Bryssel IIa -asetuksen mukaan täytäntöönpanokelpoisen vieraassa valtiossa annetun päätöksen täytäntöönpanosta säädetään erikseen.

46 §

Lapsen palauttamisesta annetun määräyksen täytäntöönpano

Lapsen palauttamisesta 30 §:n nojalla annettu määräys on pantava täytäntöön noutamalla lapsi. Määräyksen täytäntöönpanossa on lisäksi muutoin noudatettava lapsen huoltoa ja tapaamis-

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

oikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettua lakia, jollei 2 tai 3 momentista tai 46 a §:stä muuta johdu.

46 a §

Turvaamistoimet lapsen palauttamisesta annetun määräyksen täytäntöönpanossa

Jos lapsen palauttamisesta annetun määräyksen täytäntöönpanon turvaamiseksi ja lapsen edun suojaamiseksi on tarpeen, Helsingin käräjäoikeus voi huoltajan tai ulosottomiehen hakemuksesta määrätä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 17 §:ssä tarkoitetuista turvaamistoimista tai siitä, että hyvinvointialueen viranomaisen on sijoitettava lapsi väliaikaisesti valtion tai hyvinvointialueen omistamaan tai ylläpitämään laitokseen taikka muuhun sopivaan hoitoon. Määräys voidaan antaa asiaan osallista kuulematta, jos kuuleminen saattaa vaarantaa turvaamistoimen tarkoituksen toteutumisen.

Erittäin kiireellisessä 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jossa ei ole mahdollisuutta pyytää Helsingin käräjäoikeutta määräämään asiasta, ulosottomies voi huoltajan vaatimuksesta tai viran puolesta ottaa lapsen välittömästi haltuunsa. Hyvinvointialueen viranomaisen on tällöin sijoitettava lapsi 1 momentin mukaisesti.

Ulosottomiehen on heti ilmoitettava 2 momentissa tarkoitettua toimenpiteestä Helsingin käräjäoikeudelle. Käräjäoikeuden on niin pian kuin mahdollista ilmoituksen saapumisen jälkeen määrättävä väliaikaisesta turvaamistoinimesta 1 ja 4 momentin mukaisesti tai määrättävä toimenpide peruutettavaksi.

Helsingin käräjäoikeuden 1 ja 3 momentin nojalla määräämä väliaikainen turvaamistoimi on voimassa käräjäoikeuden määräämän enintään yhden viikon ajan. Käräjäoikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla. Toimenpiteeseen sovelletaan muutoin, mitä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 25 §:ssä säädetään väliaikaisesta turvaamistoinimesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 6 b, 35 a, 35 b ja 46 a § tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2023.

Laki

lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain (619/1996) 33 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1156/2004, seuraavasti:

33 §

Vieraassa valtiossa annetun päätöksen sekä lapsen palauttamista koskevan määräyksen täytäntöönpano

— — — — —

Jos toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annettu päätös on tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 mukaan pantava täytäntöön Suomessa, täytäntöönpano tapahtuu tämän lain mukaisesti. Jos toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta tai lapsen palauttamisesta annettu päätös on tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen (EU) 2019/1111 mukaan pantava täytäntöön Suomessa, täytäntöönpano tapahtuu mainitun asetuksen, tämän lain ja tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta annetun lain (/) mukaisesti. Siitä kumpaa asetusta sovelletaan, säädetään viimeksi mainitun asetuksen 100 artiklassa. Mainittujen asetusten mukaisten päätösten täytäntöönpanoon ei sovelleta tämän pykälän 1 ja 2 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

avioliittolain 119 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan avioliittolain (234/1929) 119 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1154/2004, seuraavasti:

119 §

— — — — —

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan ainoastaan, jollei tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetusta neuvoston asetuksesta (EU) 2019/1111 tai Suomea sitovasta valtiosopimuksesta muuta johdu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien pohjoismaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien pohjoismaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta annetun lain (588/1977) 8 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1157/2004, seuraavasti:

8 §

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos päätöksen täytäntöönpanoa koskevaan asiaan sovelletaan tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2201/2003 tai tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annettua neuvoston asetusta (EU) 2019/1111. Siitä kumpaa asetusta sovelletaan, säädetään viimeksi mainitun asetuksen 100 artiklassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

lastensuojelulain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lastensuojelulain (417/2007) 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 437/2009, seuraavasti:

17 §

Lastensuojelun järjestäminen eräissä erityistilanteissa

Jos lapsen sijoittamista perhehoitoon tai laitoshoitoon koskeva asia tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koske-

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

vissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen (EU) 2019/1111 tai Suomea sitovan valtiosopimuksen nojalla on ratkaistava Suomessa, mutta mikään hyvinvointialue ei ole 16 §:n mukaan velvollinen järjestämään kyseistä hoitoa tai huoltoa, sen järjestämisestä päättäminen kuuluu sen hyvinvointialueen viranomaisille, jonka alueella lapsen asuin- tai oleskelukunta viimeksi on ollut. Jos lapsella ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu sen hyvinvointialueen viranomaisille, jonka alueella lapsen vanhemmat tai toinen heistä asuu tai oleskelee taikka, jos kumpikaan vanhemmista ei asu eikä oleskele Suomessa, sen hyvinvointialueen viranomaisille, jonka alueella vanhempien tai toisen heistä asuin- tai oleskelukunta viimeksi on ollut. Jos kummallakaan vanhemmista ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu Helsingin kaupungin viranomaisille. Jos lapselle päätetään järjestää perhehoitoa tai laitoshuoltoa Suomessa, sen järjestämisestä ja tästä aiheutuvista kustannuksista vastaa se hyvinvointialue, jonka viranomainen on edellä sanotun mukaisesti päättänyt asiasta.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

lastensuojelulain 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti lastensuojelulain (417/2007) 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 437/2009, seuraavasti:

17 §

Lastensuojelun järjestäminen eräissä erityistilanteissa

Jos lapsen sijoittamista perhehoitoon tai laitoshoitoon koskeva asia tuomioistuimen toimivalta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta annetun neuvoston asetuksen (EU) 2019/1111 tai Suomea sitovan valtiosopimuksen nojalla on ratkaistava Suomessa, mutta mikään kunta ei ole 16 §:n mukaan velvollinen järjestämään kyseistä hoitoa tai huoltoa, sen järjestämisestä päättäminen kuuluu lapsen viimeisimmän asuin- tai oleskelukunnan viranomaisille. Jos lapsella ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu sen kunnan viranomaisille, jossa lapsen vanhemmat tai toinen heistä asuu tai oleskelee taikka, jos kumpikaan vanhemmista ei asu eikä oleskele Suomessa, vanhempien tai toisen heistä viimeisimmän asuin- tai oleskelukunnan viranomaisille. Jos kummallakaan vanhemmista ei ole ollut asuin- eikä oleskelukuntaa Suomessa, päätösvalta kuuluu Helsingin kaupungin viranomaisille. Jos lapselle päätetään järjestää

Eduskunnan vastaus EV 47/2022 vp

perhehoitoa tai laitoshuoltoa Suomessa, sen järjestämisestä ja tästä aiheutuvista kustannuksista vastaa se kunta, jonka viranomainen on edellä sanotun mukaisesti päättänyt asiasta.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 _____ ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2022.

Helsingissä 29.4.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri